

NYT OM BØGER

STAUNINGS ENDELIGT?

► AF JESPER JØRGENSEN, ARKIVAR

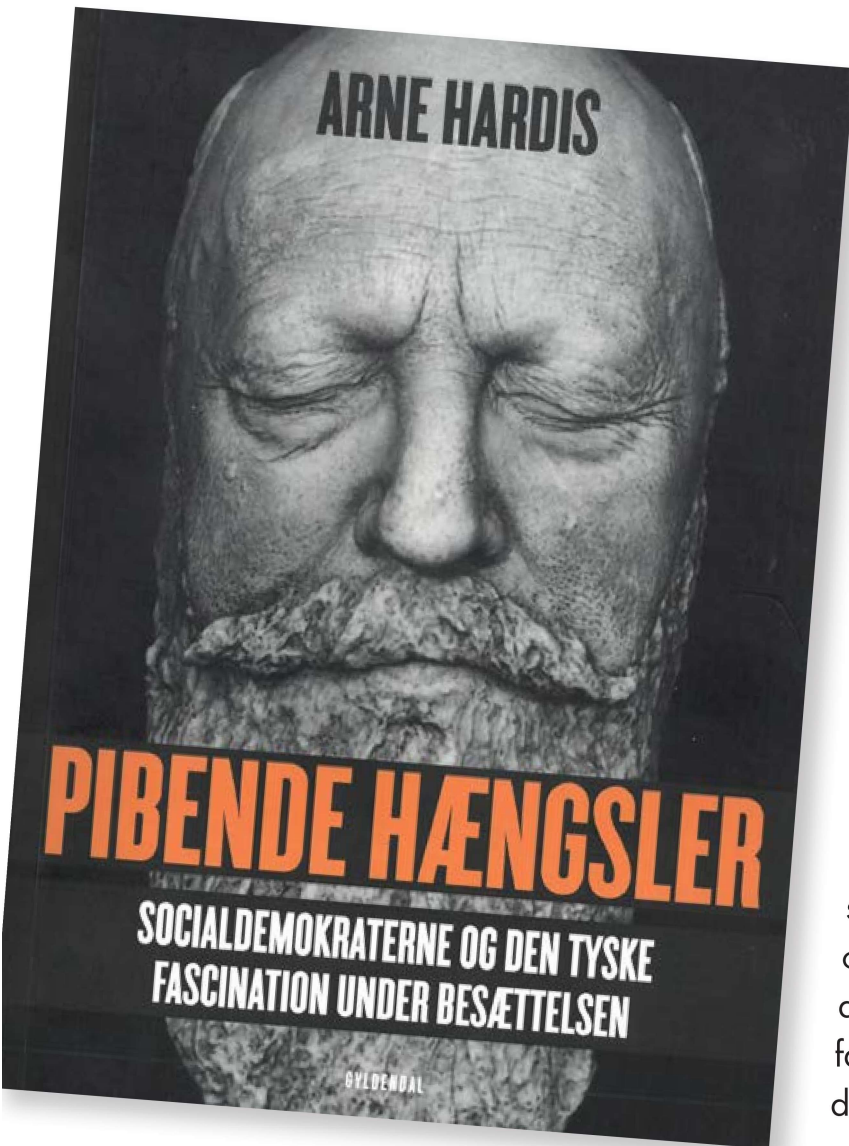
Journalisten Arne Hardis er udkommet med endnu en læseværdig, historisk bog. Måske hans mest ambitiøse til dato, da den gennem et snedigt angreb på landsfader Thorvald Stauning forsøger at spidde en af Socialdemokratiets største, historiske ubekvemheder, samarbejdspolitikken under besættelsen. Forsideillustrationen er ikke helt ueffen i den anledning: Staunings livsmaske fra 1940, næsten som en dødsmaske.

Bogens titel *Pibende hængsler* refererer til en af partiet senere brugt eufemisme for Arbejderbevægelsens Erhvervsråds tidlige år, hvor det under lederskab af den senere udstødte Niels Lindberg fik en placering yderst i bevægelsens bygning som en usmurt bagdør.

Gennem skildringer af udvalgte begivenheder og en række veloplagede portrætter, hvis livshistorier fletter sig ind i hinanden, får læseren historien om "nederlagets armé". Altså socialdemokrater, der begejstret arbejdede for at udfylde de rammer, som den nazistiske besættelsesmagt satte. De så muligheder for både sig selv, bevægelsen og landet, og det

gav dem få år senere, da den tyske krigslykke vendte, skæbnesvangre problemer.

Udover Lindberg var der tale om en i dag mindre kendt kreds af personer omkring lederen af Dansk-Tysk Pressesekretariat Henning Dalsgård, redaktør af det tysk-sponsorerede tidsskrift *Globus* Aage Jørgensen, digteren Harald Bergstedt, DsF-formand og minister Laurits Hansen samt DsF-sekretær Ernst Berg. Til deres forsvar henviste de gerne til Stauning og den såkaldte stauningske linje. Og her kommer vi til Arne Hardis hovedærinde, der til en vis grad går med på de forvistes præmis.

Ifølge forfatteren skal Staunings tanke og gerning i sine sidste leveår ikke pakkes ind i alderdom og sygdom. Derimod bør man tage ham alvorligt, på ordet og ikke undervurdere betydningen af hans vidtgående omstillingsparathed til den tyske nyordning af Europa.

Bogen har et politisk drive, men er ikke et smædeskrift. Forfatteren udviser en stor grad af omhu med kilderne fra bl.a. Arbejdermuseet samt har et oprigtigt ønske om at komme til en nuanceret forståelse af alle aktørernes ageren.

Staunings anseelse daler måske en anelse med Hardis velskrevne bidrag, men det overlever han nok. Hans store indsats for det danske, sociale demokrati står uanset fast, som vor egen Henning Grelle har vist det i biografien *Thorvald Stauning – demokrati eller kaos*.

ARNE HARDIS:

PIBENDE HÆNGSLER. Socialdemokraterne og den tyske fascination under besættelsen, Gyldendal, 2022.

Bogen får 4 ud af 6 røde faner.

